

הקרבנות את הלויים

העמק דבר על במדבר פרק ח

(ו) קח את הלויים. כאן מדבר בשמנת אלפים שעמדו לעבוד את עבודת המשכן. והזהירם שיהיו נבדלים מכלל ישראל בקדושה ובטהרה. זהו כלל הפרשה. וזהו לשון המקרא מתוך בני ישראל. שלא יהיו מעורבים עם כלל בני כ"ב:

וטהרת אותם. שיהיו מצוינים בטהרה (ויש לדעת דכמו שנהגה התורה בלויים נושאי ארון ברית ה' וכל הטפל לו במדבר. כך נהגו חז"ל בבית שני שיהיו ת"ח מובדלים מע"ה. ... וכמו שאז היו הלויים נושאי הארון והיו מרכבה לשכינה וגונדי דידה. כך ת"ח נושאים היום קדושת התורה ואפני קיומה לפי השעה. ובה נעשים מרכבה לשכינה שתהא שרויה בישראל שהרי משחרב בית המקדש אין להקב"ה אלא ד"א של הלכה. וע' מש"כ בס' דברים י' ח' שהכתוב כינה את התלמוד בשם ארון ברית ה'. ... וגם היום שפסק עניני טהרה בישראל משום שאין אפר פרה לנו. מכ"מ מובדלים המה ת"ח מכל המון עם ה' וכדתניא בספרי ברכה פ' ב' אש דת למו מה אש כל המשתמש בה עושה בגופו רושם כך ב"א שעמלים בתורה ניכרים הם בין הבריות בהילוכם ובדיבורם ובעטיפתם בשוק. וכ"כ הרמב"ם ה' דעות רפ"ה כשם שהחכם ניכר בחכמתו ובדעותיו והוא מובדל בהם משאר העם כך צריך שיהא ניכר במעשיו במאכלו ובמשקחו בבעילתו ובעשיית צרכיו ובדיבורו ובהילוכו ובמלבושו ובכלכלו דבריו ובמשאו ומתנו כו' זהו בדרך כלל ועוד יבואר לפנינו):

(יג) והנפת וגו'. פי' תנופה זו היא תנופת הרוח והמעלה. שבוה שתעמיד אותם לפני אהרן ובניו יהיו מכשירים עצמם להגביה לבבם בדרכי ה' וישגו צורה אחרת. וכמו דת"ח בשעה שבא להפריש עצמו לת"ת מיד הוא משיג צורה אחרת. כדאי' בב"מ דפ"ד א' גבי ר"ל דמשקבל עליו עול תורה תשש כחו. והיינו משום שנעלה צורתו במעלה רוחנית מש"ה נחלש גופו. ככה הלויים במה שהכינו עצמם לעבודת א"מ הונף רוחם לה':

(יד) והבדלת את הלויים וגו'. תצוה אותם להיות מובדלים ומופרשים מהנהגתם לשם ה'. כמש"כ לעיל ו':

והיו לי הלויים. יהיו כל מעשיהם ומחשבותיהם לי לשמי כענין דכתיב מי לה' אליו. שביארנו משמעו שעושה רק לש"ש. אלא דשם לא ה' בתורת אזהרה. אבל כאן שנבדלו להיות נושאי המקדש. הוזהרו שיהיו מתנהגים בחסידות. וכפי שראוי להיות מרכבה לשכינה: (טו) וטהרת אותם. חזר להזהיר על הטהרה. כי מעלת האדם כשם שהיא מגביה לב האדם בדרכי ה'. כך יש להזהר שלא תוסיף מכשול ע"י גאות וחה"ש וגם כל הגדול מחבירו יצרו גדול. ונמצא הקריבה לקדושה גורם לטומאה וכדבר חגי הנביא ואשר יקריבו שם טמא הוא וכמו שביארנו בס' ויקרא ו' י"א וכמו שאירע באמת אח"כ לקרח והבאים אחריו מבני לוי. שגדולתם היא הכשילתם. ע"כ באה אזהרה דלאחר שיעבדו את א"מ יהיו נזהרים בטהרה לפי ערכם:

והנפת אותם תנופה. תחלה הית' העמדה לפני אהרן ובניו מניף לבבם בדרכי ה' ואח"כ כשיעבדו במשכן יוסיפו לעלות ולהניף את דעתם לידיעת ה' ואהבתו אם אך נטהרו מדברים שעלולים להכשל כמש"כ. והנה אע"ג דקריבה לקדושה ומכש"כ העבודה שם מביאים ליד הנפת הדעת. מכ"מ בא בלשון לוי ואזהרה. דכל זה אינו אלא כמו כלי אומנות למי שהוא אומן. שהמה סבה והכשר לעשות כלי. מכ"מ בלי רצון וחשק לעשות יאבדו כל הכשרונות. כך כל אלו הסבות המקריבים לה' מכ"מ מבלי משים יאבד ההכשר (וכבר הראנו לדעת דכ"ז הוא ג"כ בעסק התורה דהבא לקבל עול תורה מגביה לבו לדרכי ה'. ומכ"מ נדרש להזהר שלא יהפך לרועץ כמש"כ להלן פ' חקת עה"פ ומבמות הגיא. וכשזכה להצלחת התורה ובוהירות כראוי היא סבה להגביה עוד את הדעת לאהבת ה' כדתניא בספרי פ' ואתחנן ואהבת את ה' וכי היאך אדם אוהב להקב"ה ת"ל והיו הדברים האלה וגו' שמתוך כך אתה מכיר את מי שאמר והי' העולם אבל כ"ז אם הוא משים לב להשיג ע"י זה אהבת ה'. אבל מבלי משים תאבד זו התועלת ולא נשאר אלא מצות למוד בלבד שגם הוא ענין רם ונשא. אם אך לא נהפכה לו עוד לרועץ וכענין שאמרו ביומא דס"ד לא זכה נעשית לו סם המות. ועי' מש"כ בס' דברים ד' ט' וי"ד):

משך חכמה על במדבר פרק ח פסוק ו

(ו) קח את הלויים מחוץ בני ישראל כו' - צפרקה זו צדכרי הש"ת נאמר קלשה עשר פעמים בני ישראל, לרמז שהיו ראוים לכליה עצור העגל, רק הלויים קנאו לשמו יתצדק, ונתכפר להם ב"ג מדות של רחמים שהזכיר משה, וזה ולכפר עב"י, עיין ראצ"ע, רק פעם אחד נאמר עלת בני" (פסוק כ), בזה נכללו גם הנשים, שלל חטאו בעגל (שה"ש רצה ד-כ). התבונן.

רמב"ם הלכות שמיטה ויובל פרק יג

הלכה יב

ולמה לא זכה לוי בנחלת ארץ ישראל ובביתוה עם אחיו מפני שהובדל לעבוד את י"י לשרתו ולהורות דרכיו הישרים ומשפטיו הצדיקים לרבים שנאמר יורו משפטין ליעקב ותורתך לישראל, לפיכך הובדלו מדרכי העולם לא עורכין מלחמה כשאר ישראל ולא נחלקין ולא זוכין לעצמן בכח גופן, אלא הם חיל השם שנאמר ברוך י"י חילו, והוא ברוך הוא זוכה להם שנאמר אני חלקך ונחלתך.

הלכה יג

ולא שבט לוי בלבד אלא כל איש ואיש מכל באי העולם אשר נדבה רוחו אותו והבינו מדעו להבדל לעמוד לפני יי לשרתו ולעבודו לדעה את יי והלך ישר כמו שעשהו האלהים ופרק מעל צוארו עול החשבונות הרבים אשר בקשו בני האדם הרי זה נתקדש קדש קדשים ויהיה י"י חלקו ונחלתו לעולם ולעולמי עולמים ויזכה לו בעה"י דבר המספיק לו כמו שזכה לכהנים ללויים, הרי דוד ע"ה אמר י"י מנת חלקי וכוסי אתה תומיך גורלי. בריך רחמנא דסייען.

זוחר - תוספת כרך ג (ויקרא, במדבר, דברים) דף שג עמוד א

סימן ט דף קנא ע"ב וזניף אהרן את הלויים תנופה לפני ה', ר' יהודה שאיל ל"י אבא למזא היה חכון מניף את הלויים אמר לו מלח"ד לתנוק כשהוא בוכה וזועם מה עושין כדי לפייסו א"ל רבי יהודה מניפין אותו ומגענעים אותו כדי לשתקו א"ל ר' אבא יהודה יהודה מלח זאת באה לידיך ולא חקרת בה וחלא ישמעו אונקי מה שפיך מדבר כך היא מדת הגבורה כועסת ורוגזת דכתיב (בראשית מט) שמעון זלוי אחים כלי חמס מכרותיהם וכתוב (שם) ארור אפם כי עז ועברתם כי קשתה לפי שהם מתגברים ומתקשים באפם ועברתם ליצאת לעשות דין לכלות ולחכרית בני העולם אזי חכון שהוא חסד העליון מניף אותו הצד של הלויים שהיא מדת הגבורה כדי לשכך ולשקט רוגזה וזעמסה כדי שישתברו השערות מכל שולחן ולא יתגברו ולא יתחזקו, כעין דוגמא זו חכון שמניף את הלויים תנופה כדי שישקוט הצד של גבורה שלחן כדי שלא יתעורר הדין בעולם, בא ר' יהודה ונשק את ידיו, וכשיתעוררו הדינים בעולם כל הדינים הנמצאים בכל יום ויום אברחם אבינו ע"ה הוא דוחה אותה לחוץ ואינם עומדים לפניו חדא הוא דכתיב (תהלים ז) ואל זועם בכל יום: